

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou ve věci žalobkyně **A. M.**, bytem B. 133, zast. JUDr. Milanem Janíčkem, advokátem v Šumperku, Slovanská 21, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem v Praze, Na Poříčním právu 376/1, **o přezkoumání rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 5. 9. 2011, č. j. KUOK 99386/2011, ve věci příspěvku na péči,**

t a k t o :

I. Rozhodnutí žalované ze dne 5. 9. 2011, č. j. KUOK 99386/2011, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce náhradu nákladů řízení ve výši 16.520 do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

III. Žalobkyni **se vrací** zůstatek zálohy na znalecký posudek v částce 1.530 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě.

Odůvodnění:

[1] Žalobou doručenou soudu dne 8. 11. 2011 žalobkyně brojila proti napadenému rozhodnutí, protože nebyl správně zhodnocen stupeň její závislosti, žalobkyně nezvládá 24 úkonů péče o vlastní osobu soběstačnost. Odůvodnění napadeného rozhodnutí se neuvádí, proč se směšují úkony závislosti a rozhodnutí se nezabývá odůvodněním konkrétních úkonů, o nichž žalobkyně namítá, že byly nesprávně vyhodnoceny. Podle žalobkyně se správní orgán nevypořádal ve svém rozhodnutí se všemi podstatnými skutečnostmi a rozhodnutí není náležitě odůvodněno. Tím bylo porušeno ust. § 3 a § 68 odst. 3 správního řádu. Správní orgán se především nezabýval vyjádřením žalobkyně ze dne 31. 8. 2011, kdy žalobkyně žádala, aby posudkové závěry posudkové komise v Ostravě byly přezkoumány Ministerstvem práce a sociálních věcí podle § 149 odst. 5 správního řádu s poukazem na to, že je zarážející, že hodnocení, aniž by došlo ke zlepšení zdravotního stavu žalobkyně, vypouští v péči o vlastní osobu položku f) - péče o ústa, vlasy, nehty s tím, že žalobkyně vidí do blízka dobře a dále ze stejných důvodů položku r) - dodržování léčebného režimu. Žalobkyně neví, z jakého důvodu dospívá posudková komise k tomuto závěru, že vidí do blízka dobře, když se u žalobkyně jedná o praktickou slepotu. K položce pod písmenem c) - nakládání s penězi a jinými cennostmi žalobkyně uvádí, že pokud nerozezná hodnotu mincí a hodnotu bankovek, stěží je způsobilá nakládat s penězi či jinými cennostmi. Vzhledem ke svému zdravotnímu stavu žalobkyně není schopna vést žádný aktivní život [písm. f)]. Pokud jde o mytí nádobí, žalobkyně není schopna rozeznat, zda je nádobí umyté či nikoliv, a proto rovněž nezvládá položku uvedenou pod písmenem i). U péče o vlastní osobu žalobkyně trvá na tom, že není schopna přípravy stravy, podávání, porcování stravy [položka b)], koupání nebo sprchování dle položky e) - bez cizí pomoci se nedostane do vany ani z vany. Žalobkyně není rovněž bez pomoci schopna chůze po schodech nahoru dolů [položka m)]. Žalobkyně odkázala na svůj úraz z roku 2006, kdy upadla na schodech a poranila si dolní končetinu. Lékařská zpráva MUDr. L. ze dne 26. 10. 2006 tak zůstala zcela nevyhodnocena. Rovněž nebylo zaujato stanovisko k námitkám žalobkyně pokud jde o výběr oblečení a správné vrstvení oblečení [písm. n)], a orientace v přirozeném prostředí [písm. o)]. Žalobkyně není schopna rozpoznat jakoukoliv překážku, a proto si může způsobit úraz. Stejně tak jí dělá potíže provádění jednoduchého ošetření [písm. q)].

[2] Původní žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že napadené rozhodnutí o nezvýšení příspěvku na péči z I. na II. stupeň vycházelo z posouzení stupně závislosti ze strany Lékařské posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení v Šumperku ze dne 11. 4. 2011 s platností od 26. 1. 2011 trvale. Odvolacím řízením posoudila stupeň závislosti žalobkyně Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí, detašované pracoviště v Ostravě. Její posudek byl pro původního žalovaného závazným stanoviskem, proto vycházel z presumpce správnosti posouzení stupně závislosti k tomuto posuzování zákonem povolaných správních orgánů, přičemž z hlediska odborné kvalifikace správním orgánům nepřísluší posuzovat tuto problematiku. Tento názor si zachovává původní žalovaný i s ohledem na změnu ust. § 25 odst. 1 zákona o sociálních službách s účinností od 1. 1. 2011 a i přesto, že je mu známa dostupná judikatura Nejvyššího správního

soudu – rozsudek čj. 3 Ads 77/2009–59. Podle původního žalovaného závaznost posouzení stupně závislosti vyplývá jak ze zákona o sociálních službách tak ze zákona o zaměstnanosti či zákona o organizaci provádění sociálního zabezpečení. Výslovné neoznačení jako závazného stanoviska na tom nic nemění. Zde původní žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 2 As 43/2008–68. Závaznost dovozuje z § 7 odst. 2 zákona o sociálních službách („v rozsahu stanoveném stupněm závislosti“), ze svěřených kompetencí (okresní správě sociálního zabezpečení, posudkovým komisím MPSV). Zákonodárce rozdělil v rámci efektivity výkonu státní správy vlastní rozhodování o příspěvku na péči od posuzování stupně závislosti, které svěřil specializovanému aparátu. Správní orgány se nemohou od závazného stanoviska odchýlit ani ho přezkoumávat. Posudkové spisy příslušných orgánů může přezkoumat soud.

[3] Ve svém vyjádření ze dne 19. 3. 2013 žalobkyně odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 3 Ads 77/2009-59 a popřela charakter rozsudku jako závazného stanoviska v souladu s citovaným rozsudkem. Dále odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Ads 50/2009 o požadavcích úplnosti a přesvědčivosti posudku a namítla, že závěry posudkové komise jsou nepřesvědčivé, nelogické a nesprávné. Pokud by samy nebyly důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí, navrhla žalobkyně, aby ve věci byl přibrán znalec z oboru zdravotnictví se specializací na posudkové lékařství.

[4] Ve svém vyjádření ze dne 12. 7. 2013 žalobkyně znovu poukázala na porušení § 3 a § 68 odst. 3 správního řádu a na to, že se správní orgány nezabývaly jejím vyjádřením ze dne 31. 8. 2011 a návrhem na přezkoumání závěrů posudkové komise Ministerstvem práce a sociálních věcí. Krajská posudková komise, aniž by z lékařských zpráv vyplynulo zlepšení zdravotního stavu žalobkyně, vypustila v péči o vlastní osobou položky f), r), b), e), k), m), n), p) a q). Tvzení komise, že do blízka vidí žalobkyně dobře, odporuje lékařským zprávám, které u žalobkyně konstatují praktickou slepotu, navíc komise žalobkyni nevyšetřovala a mírnější posouzení zrakové vady žalobkyně tedy nemohlo být ničím indikováno. Žalobkyně se bez cizí pomoci nedostane do vany ani z vany, odkázala na svůj úraz v roce 2006 a zprávu MUDr. Radka Lysáka ze dne 26. 10. 2006, žalobkyně není schopna funkčně a barevně sladit oblečení, může je maximálně vrstvit. Při posuzování soběstačnosti žalobkyně setrvává na tom, že není schopna vést aktivní život, provádět manipulaci s kohouty a vypínači [písm. o)]. Posudková komise vůbec nezdůvodnila rozdílnost závěrů oproti rozhodnutí okresní posudkové komise. Žalobkyně trvá na tom, že není schopna mýt nádobí [písm. i)]. Vzhledem k důležitosti posudku je povinností požadovat od posudkových komisí takové posudky, které budou na základě originální úvahy hodnotit a přezkoumávat předchozí posouzení stupně závislosti osoby na pomoc jiné fyzické osoby způsobem kvalitativně srovnatelným s praxí vžitou pro činnost totožných komisí při dřívějším hodnocení míry pomoci při životních úkonech v řízení o zvýšení důchodu pro bezmocnost. Žalobkyně odkázala také na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Ads 57/2009, kdy je třeba vycházet ze všech podkladů podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Závěry posudkové komise jsou nepřesvědčivé, nelogické, nesprávné a nepřezkoumatelné. Pouze použití výrazu „nezvládá“ a „zvládá“ bez bližšího odůvodnění v těch úkonech,

kteřé žalobkyně rozporuje, nemůže být podkladem pro řádné správné rozhodnutí. Rovněž není uvedeno, zda a jakým způsobem posudková komise přihlédla k sociálnímu šetření ze dne 26. 1. 2011. Pokud žalobkyně podepsala protokol „sociální šetření“, tak jako nevidomá si jej samozřejmě nepřečetla a tudíž se ani nemohla vyjádřit k jeho zkrácenému obsahu. Záznam o sociálním šetření je neúplný a neurčitý. Například ve schopnosti pečovat o vlastní osobu je pouze uvedena částečně hygiena a příprava jídla. Tuto část protokolu by bylo možné si vykládat tak, že jiných úkonů péče o vlastní osobu je žalobkyně schopna.

[5] Usnesením ze dne 23. 7. 2013 soud ustanovil pro řízení znalce z oboru zdravotnictví se specializací posudkové lékařství MUDr. V. L. a zadal mu znalecký úkol, aby provedl zhodnocení, zda je žalobkyně osobou, která není schopna některých úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti a pokud ano, které konkrétní úkony péče o vlastní osobu a soběstačnosti žalobkyně nezvládá a potřebuje při nich pomoc a z jakého důvodu. To vše podle zákona č. 108/2006 Sb. za dobu od 10. 1. 2011 do 5. 9. 2011, ve znění účinném v této době.

[6] Znalec ve svém posudku ze dne 20. 11. 2013 dospěl k závěru, že u žalobkyně lze podle zákona č. 108/2006 Sb. ve znění účinném pro posuzované období 10. 1. 2011 až 5. 9. 2011 prokázat dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav na podkladě více onemocnění. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je praktická slepota obou očí (dle MKN 10. revize dg. H 54). Hodnocení schopnosti zvládat jednotlivé úkony podle uvedeného zákona a vyhlášky č. 505/2006 Sb. ve znění účinném ve výše uvedeném období znalec dospěl k závěru, že žalobkyně v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá a zcela či částečně celkem 19 úkonů, což dle § 8 výše citovaného zákona odpovídá středně těžké závislosti (stupeň II) pro kategorii 18 let a starší. Jednotlivé úkony jsou hodnoceny na straně 9 až 12 tohoto posudku. Určený stupeň závislosti vzhledem k setrvalému zdravotnímu stavu trval až do 31. 12. 2011. Po tomto datu došlo ke změně právního předpisu, který mimo jiné mění posudková kritéria způsobu hodnocení. U žalobkyně v průběhu roku dochází k trvale pozvolné progresi tíže obtíží a zhoršování celkového zdravotního stavu. Zdravotní stav žalobkyně ve sledovaném období byl stabilizovaný na úrovni popsané v předchozím textu. Ve sledovaném období k žádné zásadnější změně ve zdravotním stavu nedošlo. Ve svém hodnocení znalec vycházel z dokumentace doložené soudem a z kompletní zdravotnické dokumentace zaslané praktickým lékařem. Dokumentace dostatečným způsobem objektivizuje zdravotní stav žalobkyně. Proto znalec neprovedl vlastní fyzické vyšetření žalobkyně a dále ho neprovedl také z důvodu, že dominující obtíží je praktická slepota, tedy zraková porucha, jejíž tíže a stupeň je schopno objektivně určit (verifikovat) pouze specializované oftalmologické pracoviště. Na nezvládání některých úkonů se vyšší měrou podílí i ostatní onemocnění, zejména postižení pohybového aparátu. Zhodnocení kombinace všech onemocnění a postižení a přihlédnutí k věku žalobkyně vedlo k uvedenému závěru.

[7] Znalec v posudku vypsál podstatné skutečnosti z lékařských zpráv, případně průběhu správního řízení a posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě ze dne 2. 9. 2011 a zdůraznil, že se žalobkyně jedná

o praktickou nevidomost a poukázal na citaci komise z očního nálezu, kdy jde u žalobkyně o pigmentovou retinopatii s mírnou trvalou progresí nálezu a dalším popisem onemocnění. Znalec mimo jiné ve svém posudku uvedl, že žalobkyně, nar. 26. 6. 1943, a je polymorbidní osobou, u které z pohledu požadovaného příspěvku na péči dominuje zrakové postižení. První stupeň závislosti byl žalobkyni přiznán od ledna 2007, posudková dokumentace z tohoto období není v doložené spisové ani zdravotnické dokumentaci přítomna. Lze dovozovat, že hlavním důvodem k přiznání příspěvku byla pravděpodobně zraková porucha. Žalobkyně se dlouhodobě léčí pro bolesti celé páteře, trpí pokročilou artrózou kyčelních kloubů, kolenních kloubů, má potíže s ramenními klouby, žalobkyně je po operačním odstranění ženských orgánů, od roku 1996 se léčí pro diabetes mellitus II. typu, od roku 2001 pro hypertenzi, je popisovaný stav po fraktuře pravého předloktí a pravého loketního kloubu a další onemocnění, které znalec v posudku popsal stejně jako onemocnění vyjmenovaná výše. Z hlediska soběstačnosti je žalobkyně nejvíce limitovaná roky trvající zrakovou poruchou v důsledku poškození sítnice. Jde převážně o komplikace diabetu. Porucha má charakter omezení periferního vidění a je přítomno takzvané trubicové vidění. Zbytek zorného je 3 stupně, což je klasifikováno jako praktická slepota (za praktickou slepotu je považováno zmenšení zorného pole pod 5 stupňů, jde o stav, který u žalobkyně trvá roky). Tento zbytkový zrak může být přechodně zhoršen při odstranění či prudkém slunečním svitu a je zhoršené v šeru (šeroslepost). Několikrát denně musí do očí aplikovat lubrikační kapky. Samotné vidění ve zbytkovém zorném poli je snižené, nikoliv ovšem podstatným způsobem. S korekcí brýlemi je vizus 0,7 a 0,5, což lze hodnotit jako lehčí zrakovou poruchu, ovšem pouze ve zbytkovém zorném poli. Omezení zrakové kontroly může vést k občasným pádům, jak žalobkyně popisuje. Popsaná zraková porucha a v menším rozsahu postižení kloubů a páteře vede k omezení soběstačnosti, které vede k závislosti na pomoci druhé osoby. Poruchu zraku v důsledku zachovaného zbytku trubicovitého vidění nelze rozhodně bagatelizovat či brát jako méně významnou poruchou oproti běžné praktické slepotě (jak naznačují posudky lékařské posudkové služby), kde zrak je postižen v celém rozsahu. Zachovalý zrak posuzované rozhodně nedovoluje orientaci v prostoru ani nedovoluje řadu jiných činností, neboť žalobkyně vidí před sebou pouze nepatrně bodově. Je například schopna číst jednotlivá písmena, ale již ne slova či věty. Není teda schopna porozumět souvislému psanému textu. Je schopna napsat jednotlivá slova, ale není schopna po sobě zkontrolovat napsaný text. Tomuto stavu adekvátně odpovídá neschopnost výkonu řady manuálních činností, kdy zraková kontrola je velmi nedostačující, z praktického hlediska téměř zanedbatelná. Dle posudkových kritérií platných v posuzovaném období, tedy podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. lze obecně konstatovat, že praktická slepota bez přítomnosti jiných závažných onemocnění by byla hodnocena stupněm I či II. Stupeň I byl obvykle přiřazován osobám s vrozenou slepotou či slepotou vzniklou mladším věku, kdy postižená osoba má schopnost se na stav dobře adaptovat a ztrátu zraku lety kompenzovat zdokonalením sluchu, hmatu a obecných dovedností. Tyto osoby mají schopnost podstatně dokonalejší adaptace na svůj handicap než u slepoty vzniklé ve věku vyšším, kdy k rozvoji kompenzačních mechanismů obvykle dochází v nižší míře. Jsou například schopni cestovat sami hromadnými dopravními prostředky po známých trasách či překonávat větší vzdálenosti, někdy i ve složitějším terénu, jsou

schopni pracovat a komunikovat speciálně upraveným počítačem či jinou složitější komunikační technikou, což je schopnost, jež se u slepoty získané ve vyšším věku často nerozvine či rozvine jen na nižší úrovni. Rovněž lépe a snadněji vykonávají úkony, které i osoby se získanou ztrátou sluchu ve vyšším věku jsou schopny se naučit, ale obvykle na kvalitativně nižší úrovni. O neschopnosti maximální mírou kompenzovat zrakovou poruchou svědčí i nález CT mozku z roku 2006, kde je konstatována mírná atrofie mozkové tkáně, což je postižení klinicky provázené úbytkem duševních schopností. Od tohoto data uplynulo několik roků a lze logicky předpokládat, že v posuzovaném období (rok 2011) morfologický nález bude výraznější. Dokumentací sice nelze prokázat zjevný úbytek duševních schopností, nicméně CT nález indikuje minimálně subklinický stav sice se zachovalou orientací a zachovalými schopnostmi vykonávat rutinní činnosti, lze ale důvodně předpokládat narušenou vstřípivost paměti, tedy omezenou schopnost učit se novému. Lze důvodně předpokládat, že posuzovaná není mimo jiné z uvedeného důvodu schopna se na svou zrakovou poruchu adekvátně adaptovat a využít všech kompenzačních mechanismů. V konkrétním případě žalobkyně byl znalec názoru, že stav odpovídá druhému stupni příspěvku na péči. Důvod vychází z výše popsaného, tedy vzniku slepoty ve vyšším věku provázený sníženou schopností adaptace a dále přidružených zdravotních postižení, zejména postižení pohybového aparátu. V důsledku popsaných zdravotních postižení, zejména slepoty, žalobkyně nezvládá některé hodnocené úkony zcela, některé částečně. Některé z hodnocených úkonů by žalobkyně snad byla schopna hraničně zvládnout, je ale třeba brát v úvahu přijatelný standard provedení úkonů a dále je třeba vzít v úvahu, zda je schopna samostatně, spolehlivě, opakovaně u jednotlivých hodnocených úkonů rozeznat potřebu úkon provést, úkon fyzicky provést a zkontrolovat správnost provedení úkonu. Pokud těmito kritériím není žalobkyně schopna dostát, je třeba úkon hodnotit jako nezvládnutelný. Rovněž je třeba brát v úvahu, že hodnocení jednotlivých úkonů probíhá v přirozeném sociálním prostředí posuzované osoby, tedy v domácnosti a ve vhodných místech, kde se posuzovaná osoba často vyskytuje [vyjma písmene b) v úkonech soběstačnosti – orientace mimo přirozené prostředí]. Předpokládá se, že přirozené sociální prostředí je zařízeno a vybaveno adekvátně ke zdravotnímu postižení.

[8] Jmenovitě znalec uvedl, že žalobkyně je schopna zvládat z úkonů péče o vlastní osobu úkony uveden pod písm. a), c), d), g), h), i), m), o), a není schopna zvládat z těchto úkonů úkony pod písm. b) – v důsledku kombinace zrakové poruchy a postižení pohybového aparátu žalobkyně není schopna spolehlivě přenést talíř, misku, šálek s nápojem, ostatní pod úkony je schopna zvládnout, e) – v důsledku kombinace zrakové poruchy postižení pohybového aparátu žalobkyně potřebuje přikoupili či sprchování dopomoc, zejména se vstupem a výstupem do vany či sprchového koutu, f) v péči o ústa, vlasy, nehty – žalobkyně pro absenci zrakové kontroly není schopna úkony provést vůbec či neprovede je v přijatelném standardu, j) stání a schopnost vydržet stát – v důsledku kombinace zrakové poruchy a postižení pohybového aparátu není žalobkyně schopna vydržet ve stoji 10 minut a déle, k) přemisťování předmětů denní potřeby – v důsledku slepoty a postižení pohybového aparátu je problematická koordinovaná činnost s předměty, částečně i rozlišení předmětů, jejich zvedání ze země a vyhledávání, l) chůze po rovině –

žalobkyně je schopna zvládnout chůzi v bytě, udržet požadovaný směr, pouze v bezprostředním okolí bydliště může být problematická v důsledku aktuálních změn, které v okolí bydliště mohou nastat, žalobkyně úkon nezvládá v přijatelném standardu, chůzi po schodech nahoru dolů podle písm. m) je žalobkyně schopna zvládnout s pomocí zábradlí; písm. n) výběr oblečení a jeho správné vrstvení – rámcově žalobkyně zvládá, ale je zapotřebí dohledu nad upraveností, čistotou apod., úkon nezvládá v přijatelném standardu; písm. p) orientace v přirozeném prostředí – problematické je opuštění bytu nebo zařízení, ve kterém je žalobkyně ubytována a návrat, nezvládá v přijatelném standardu, q) provedení jednoduchého ošetření – žalobkyně není schopna dodržovat dietní režim diabetika, problematické může být vyhledání nebo přivolání pomoci; r) dodržování léčebného režimu – v přijatelném standardu není žalobkyně schopna adekvátně rozpoznat druhy léků, ty musí být chystány druhou osobou. Žalobkyně nezvládá 10 úkonů péče o vlastní osobu.

[9] Z úkonů soběstačnosti podle znalce žalobkyně zvládá anebo je schopna zvládnout úkony podle písm. c), e) i), k), l), m), n), o) a p). Z úkonů soběstačnosti podle znalce žalobkyně nezvládá úkony podle písm. a) komunikace slovní, písemná, neverbální – žalobkyně není schopna přijímat a vytvářet písemné zprávy; písm. b) orientace vůči jiným fyzickým osobám, v čase a mimo přirozené prostředí – žalobkyně není schopna mimo přirozené prostředí dosáhnout cíle cesty; písm. d) obstarání osobních záležitostí – žalobkyně není schopna vyplnit dokumenty tiskopisy, ostatní podúkony zvládá částečně; písm. f) zapojení se do sociálních aktivit odpovídajících věku – toho žalobkyně zcela jistě není schopna; písm. g) obstarání si potravin a běžných předmětů – pro praktickou slepotu není žalobkyně schopna výběru zboží, pro postižení pohybového aparátu není schopna nakupovat; písm. h) vaření, ohřívání jednoduchého jídla – žalobkyně schopna sestavit plán jídla, jídlo ohřát, ostatní podúkony (nakrájení surovin, dávkování surovin a přísad a vlastní přípravu stravy) sama nezvládne; písm. j) běžný úklid domácnosti – žalobkyně ho nezvládne zejména pro absenci zrakové kontroly; písm. q) udržování pořádku v domácnosti a nakládání s odpady – žalobkyně zvládá rámcově, pro zřetelnou poruchu není schopna odpad spolehlivě třídit, není spolehlivě schopna udržovat a kontrolovat čistotu v domácnosti; písm. r) další jednoduché úkony spojené s chodem a udržováním domácnosti – žalobkyně není schopna praní prádla, žehlení, není schopna absolvovat složitější nebo fyzicky náročnější způsoby topení. Žalobkyně nezvládá 9 úkonů soběstačnosti.

[10] Žalobkyně celkem nezvládá 19 úkonů péče o vlastní osobu a úkonů soběstačnosti. Znalec poznamenal, že úkon označený jako úkony zvládnout silné jsou zhodnoceny duševní, smyslová a fyzické schopnosti žalobkyně prováděné v přirozeném sociálním prostředí se zahrnutím možnosti použití fasilitátů a adaptačních schopností.

[11] S posudkem byli seznámeni oba účastníci řízení, žalobkyně s posudkem vyslovila souhlas u jednání soudu a žalovaný nevznnesl proti posudku žádné námítky. Žádné další dokazování žádný z účastníků řízení již nenavrhoval.

[12] Podle § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

[13] Po provedeném řízení krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

[14] Podle čl. IV bodu 1 zákona č. 366/2011 Sb., kterým se mění mimo jiné zákon o sociálních službách, *řízení o příspěvku na péči zahájená a pravomocně neschválená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle předpisů účinných do dne nabytí účinnosti tohoto zákona. V řízení o příspěvku na péči zahájeném a pravomocně neschváleném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se provede posouzení stupně závislosti za období do 31. prosince 2011 podle zákona č. 108/2006 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a za období ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona podle zákona č. 108/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.*

[15] Podle § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění účinném od 1. 4. do 31. 12. 2011, osoba se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve

a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled při více než 12 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti nebo u osoby do 18 let věku při více než 4 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti,

b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled při více než 18 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti nebo u osoby do 18 let věku při více než 10 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti,

c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled při více než 24 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti nebo u osoby do 18 let věku při více než 15 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti,

d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled při více než 30 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti nebo u osoby do 18 let věku při více než 20 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti.

[16] Krajský soud provedeným řízením a dokazováním vzal za prokázané, že žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Zábřeh ze dne 26. 4. 2011, č. j. 15247/2011/ZAB, kterým byla zamítnuta žalobkyni žádost o zvýšení příspěvku na péči, podaná 10. 1. 2011, a bylo

rozhodnuto nadále poskytovat příspěvek na péči v původní výši 800 Kč měsíčně. Výrok svého rozhodnutí původní žalovaný odůvodnil výsledkem posouzení stupně závislosti posudkovou komisí Ministerstva práce sociálních věcí ze dne 2. 8. 2011, podle kterého žalobkyně je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje žalobkyně pomoc nebo dohled jiné fyzické osoby při 13 úkonech péče o vlastní osobu soběstačnosti. Původní žalovaný uvedl, že posudkové orgány vycházely při posuzování stupně závislosti ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledků vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Dále původní žalovaný vypsál, z jakých podkladů vycházela posudková komise MPSV, přičemž zde byl uveden i nález MUDr. L. ze dne 26. 10. 2006. Posuzování zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči a následné stanovení stupně závislosti je plně v kompetenci posudkových orgánů a tím je jakožto závazným stanoviskem podle § 149 správního řádu správní orgán vázán a není nijak oprávněn zasahovat do činnosti lékařské posudkové služby. Původní žalovaný uvedl, že žalobkyně potřebuje pomoc při 13 úkonech péče o vlastní osobu soběstačnosti, oproti posudku došlo ke snížení počtu úkonů, které účastník řízení nezvládne. Pro uznání ostatních úkonů nebyl dán medicínský důvod. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že žalobkyně splňuje podmínky nároku na příspěvek na péči podle § 7 a § 8 písm. a) zákona o sociálních službách. Posudková komise konstatovala, že úkon přemísťování předmětů denní potřeby žalobkyně opravdu není schopna bez pomoci či dohledu zvládnout. Pro uznání ostatních úkonů není zdravotní důvod.

[17] Soud konstatuje, že odůvodnění napadeného rozhodnutí je velmi kusé a spíše odkazuje na posudek PK MPSV, přesto soud neshledal jeho nepřezkoumatelnost, neboť posudek vycházel z úplné zdravotnické dokumentace. Se všemi námitkami žalobkyně se původní žalovaný vypořádal, otázka správnosti odpovědí byla pak věcí dalšího dokazování u soudu.

[18] S ohledem na přesvědčivé a relevantní námitky žalobkyně a procesní stav věci (poukaz na rozpor posudku PK MPSV s jí citovanými lékařskými zprávami o praktické slepotě, rozpor mezi posouzením LPS OSSZ a PK MPSV) soud ustanovil znalce a následně provedl důkaz znaleckým posudkem MUDr. V. L., znalce z oboru zdravotnictví se specializací posudkové lékařství, ze dne 20. 11. 2013. Soud vzal za prokázané vzhledem k přesvědčivému odůvodnění a argumentaci znalce v jeho posudku, že žalobkyně není schopna zvládnout 10 úkonů péče o vlastní osobu a 9 úkonů soběstačnosti.

[19] Pokud jde o úkony soběstačnosti, u většiny úkonů se posudková komise MPSV a znalec shodli, rozdíl spočívá v tom, že posudková komise na rozdíl od znalce uznala úkony pod písm. l), m) a n) [nikoli f)] a celkem 11 úkonů a znalec citované uznané úkony neuznal, ale uznal úkon pod písm. f) a celkem 9 úkonů, které žalobkyně nezvládá.

[20] Pokud jde o úkony péče o vlastní osobu, zda je rozdíl markantnější: PK MPSV uznala celkem 2 úkony a znalec 10, přičemž se shodli pouze na úkonu podle písmene k), odlišně hodnotila komise úkon podle písm. o) a znalec jiné úkony vyjmenované shora.

[21] V takové situaci před soudem stála otázka, jak vyhodnotit tato protichůdná posouzení. Soud se zaměřil na odůvodnění obou posouzení a zjistil, že posudková komise uvedla oproti lékaři lékařské posudkové služby okresní správy sociálního zabezpečení závěr, že není zdravotní důvod, aby žalobkyně samostatně nezvládala úkon péče o vlastní osobu úkony podle písm. f), protože žalobkyně do blízka vidí dobře, dále podle písm. r) se stejným odůvodněním a z úkonů soběstačnosti, že není zdravotní důvod, aby žalobkyně nezvládala úkony podle písm. f) a o) a že naopak samostatně nezvládá z první skupiny úkony podle písmene k). Žádné další odůvodnění posudek PK MPSV neobsahoval.

[22] Naproti tomu znalec každé posouzení jednotlivého úkonu zdůvodnil konkrétním popisem v návaznosti na podrobně popsaný zdravotní stav žalobkyně. V odůvodnění znaleckého posudku je úplné, přesvědčivé a logické, v posudku nejsou rozpory oproti citovaným lékařským zprávám – na rozdíl od posudku PK MPSV (shora citovaná lékařská zpráva o praktické slepotě, na které se všichni lékaři shodli).

[23] Přezkoumává-li krajský soud správní rozhodnutí žalované o nároku na dávku podmíněnou zdravotním stavem, je rozhodnutí soudu především závislé na odborném lékařském posudku. V soudním řízení správním ve věcech příspěvků na péči není dána kompetence posudkových komisí MPSV (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.). Proto, dále s ohledem na námítky žalobkyně, charakter souzené věci a zjištěný skutkový stav v tomto řízení byl vypracován znalecký posudek.

[24] Soud ustanovil znalce a zadal mu vypracování písemného posudku podle § 127 o. s. ř. Protože se spokojil s písemným vyjádřením znalce, neměl o něm pochybnosti pro jeho přesvědčivost a úplnost podkladů, již jej nevyslychal ani nežádal o vysvětlení.

[25] Podle § 64 s. ř. s. a § 125 o. s. ř. (zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů) *za důkaz mohou sloužit všechny prostředky, jimiž lze zjistit stav věci, zejména výslech svědků, znalecký posudek, zprávy a vyjádření orgánů, fyzických a právnických osob, notářské nebo exekutorské zápisy a jiné listiny, ohledání a výslech účastníků. Pokud není způsob provedení důkazu předepsán, určí jej soud.*

[26] Podle § 132 o. s. ř. *důkazy hodnotí soud podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo za řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.*

[27] Krajský soud nezpochybil závěr znaleckého posudku pro jeho přesvědčivé odůvodnění a pro své rozhodnutí převzal závěr posudku o počtu nezvládaných úkonů.

[28] Krajský soud proto zrušil rozhodnutí žalovaného pro vady řízení, neboť žalovaný si ve správním řízení neopatřil důkazy v takovém rozsahu, aby byl prokázán skutečný stav věci. Současně krajský soud vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaný znovu ve věci rozhodne, přičemž bude vycházet z právního názoru krajského soudu, že žalobkyně byla v období od 10. 1. 2011 do 5. 9. 2011 osobou závislou na pomoci jiné fyzické osobě ve stupni II (středně těžká závislost).

[29] Soud přiznal úspěšné žalobkyni náhradu nákladů řízení, žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože v řízení nebyl úspěšný (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

[30] Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni k rukám jeho zástupce náhradu nákladů řízení ve výši zaplaceného znaleckého 8.470 Kč, dále náhradu nákladů za právní zastoupení spočívající v odměně za dva právní úkony v roce 2011 á 500 Kč (podle znění vyhlášky č. 177/1996 Sb. v roce 2011) a tři právní úkony v roce 2013 á 1.000 Kč (obsahy vyjádření žalobkyně ze dne 19. 3. a při účasti u soudního jednání 20. 3. 2013 byly totožné), jízdné ve výši 753 Kč ($7,7 \text{ l}/100 \text{ km} \text{ krát } 36,10 \text{ Kč} = 278 / 100 = 2,78 + 3,60 = 6,38 \text{ krát } 118 = 753 \text{ Kč}$; 59 km dle mapy.cz ze sídla AK do sídla soudu), náhrada za ztrátu času jízdou k soudnímu jednání $4 \times \text{půlhodiny} \text{ á } 100 \text{ Kč}$ podle § 14 odst. 1 a 3 cit. vyhlášky, $5 \times 300 \text{ Kč}$ režijní paušál podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, tj. celkem 6.653 Kč. K této částce náleží dle § 57 odst. 2 s. ř. s. daň z přidané hodnoty 21 %, tj. 1397 Kč. Celková náhrada nákladů za zastoupení činí 8.050 Kč. Celková náhrada nákladů řízení žalobkyně činí 16.520 Kč (8.050 Kč + 8.470 Kč).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po doručení usnesení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské nám. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým

označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaje o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Olomouci dne 11. 12. 2013

JUDr. Martina Radkova
samosoudkyně